

Nostot pyöreän pöydän keskustelusta, lokakuu 2025

Tekoäly kestävästä kilpailukykyyn moottorina

Eettisyys ratkaistaan siellä, missä koodi kirjoitetaan.

Tekoäly ei poista moraalista vastuuta – se siirtää sen ohjelmoijalle ja päätöksentekijälle. Esimerkkinä mainittiin jätehuollossa hulevesien sijoituspaikka (”kenen takapihalla”), jonka tekoälyalgoritmillä voi määrittää, mutta ihmisen linjausten mukaan.

Kestävät valinnat tuovat yleensä myös suoraan taloudellisia säästöjä.

Suurimmat päästövähennykset syntyvät suunnitteluvaiheessa, jossa määritetään jopa 80 % koko elinkaaren päästöistä. Tekoäly auttaa tunnistamaan ja optimoimaan näitä valintoja, kuten energian kulutusta, laitteiden kulumista ja seisokkeja sekä henkilöstökustannuksia – nämä säästävät myös rahaa ja parantavat sekä työntekijä- että asiakaskokemusta. Sähköistyminen ja käyttövoima ovat kuitenkin avainasemassa – teknisen ratkaisun tehokkuus on päästöissä näihin verrattuna marginaalisessa roolissa

Kilpailuedun saaminen vastuullisuudesta vaatii strategista ajattelua.

Vaikka resurssien optimointi säästää rahaa, vastuulliset valinnat maksavat usein enemmän – esim. kestävät materiaalit voivat olla 7 kertaa kalliimpia. Toisaalta juuri tässä voisi piillä uusia liiketoimintamahdollisuuksia, sillä CSRD vauhdittaa vastuullisuutta ja tekee vastuullisista ratkaisuista helpommin vertailtavia ja markkinoitavia mikä voi kasvattaa niiden kysyntää ja hintapreemiota.

Tekoälyn hyödyntäminen on laajennettava koko toimitusketjuun

Pienillä toimijoilla on puutteelliset tiedot ja todentamistyökalut omista ja alihankkijoidensa päästöistä, minkä vuoksi dataa koko toimitusketjusta ei yksinkertaisesti ole olemassa. CSRD-direktiivin johdosta dataa kerätään nyt kilvan päämiesvetoisissa yhteishankkeissa, joissa tekoäly voi auttaa sekä keräämään dataa että koulutamaan alihankkijoita. Parhaat käytännöt ja työkalut tähän työhön kuitenkin puuttuvat ja niitä kannattaisi jakaa toimitusketjujen välillä.

Päätössilmukka on vastuullisuusraportoinnin tulevaisuus.

Seuraava kehityssaskel on tekoäly, joka ei vain raportoi vaan oppii – rikastaa dataa, hakee toimittajainformaatiota ja tunnistaa poikkeamat reaaliajassa. Vastuullisuudesta tulee näin jatkuva, itseohjautuva prosessi, ei vuosittainen raportti.

AI FINLAND